

## **СТАНОВИЩЕ**

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

**Автор на дисертационния труд:** Десислава Огнянова Парушева

**Тема на дисертационния труд:** „Управление на класната стая чрез приобщаващи игри в начален етап на образование“

**Член на научното жури:** проф. д-р Мария Славова Тенева, Тракийски университет, Стара Загора

### **1. Актуалност на разработения в дисертационния труд проблем**

Дисертационният труд е посветен на актуален за педагогическата наука проблем. Приобщаването в образователна среда на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, от рискови групи, с изявени дарби, е насочено към постигане на по-високо качество на образователния процес и подкрепа на тяхното личностно развитие. Идеите на приобщаването са заложили във важните стратегически Европейски и национални документи, насочени към реализиране на новата образователна парадигма на XXI век. Ефективното управление на класната стая може да се разглежда и в контекста на двустранната му обвързаност с реализирането на идеите на приобщаването.

### **2. Степен на познаване на състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал**

Докторант Десислава Парушева изгражда теоретичната част на дисертационния труд върху няколко основни пункта изведени в заглавието: управление на класната стая, играта в образователните традиции, аспекти на приобщаващото образование. Позовава се на 199 литературни източници. Демонстрира добра осведоменост по изследователския проблем. В дефицит се явява творческата интерпретация върху ползания литературен материал. Добре би било в началото на дисертационния труд да бъдат изведени работни понятия и концепцията на изследването да бъде изведена още в уводната част.

### **3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси**

Избраната методика съответства на поставената цел и задачи. Използвана е богата гама от изследователски методи – анкета, педагогическо наблюдение, социометричен метод, експертна оценка, експеримент, чрез които е изследвана приобщеността на учениците към класната общност и е експертно потвърдена взаимовръзката между управлението на класната стая и прилагането на специално подбран набор от приобщаващи игри в нея. Поставените цел и планирани задачи са реализирани частично. Не е изследвана динамиката на отношението на учениците към ученето. Липсват изследвания разкриващи

динамиката на успеваемостта на учениците, което е предвидено в изследователските задачи.

#### **4. Научни приноси на дисертационния труд**

Дисертационния труд съдържа научни приноси в теоретичен и в практико-приложен план. Приемам диференцираните от докторанта научни приноси.

С особена ценност за педагогическата практика се откроява разработеният и приложен модел за управление на класната стая чрез използването на приобщаващи игри в началния етап на основното образование.

#### **5. Преценка на публикациите по дисертационния труд**

Докторант Десислава Парушева е популяризирала различни аспекти на изследвания проблем чрез четири научни публикации. Те са реализирани в научно списание „Известия“ на Съюз на учените в България – Сливен. Броят на научните публикации удовлетворява изискванията на процедурата за придобиване на ОНС „доктор“, съобразно Правилника за развитие на академичния състав.

#### **6. Мнения, препоръки и бележки**

Добро впечатление прави добросъвестното провеждане на експерименталната дейност от Десислава Парушева. Докторантът посочва, че контингентът на изследване включва ученици от 3. клас на началния етап на основната образователна степен, между които има деца със специални образователни потребности, деца в риск, деца с изяви дарби, деца от малцинствени групи, деца билингви. В представените и анализирани емпирични данни липсва информация относно тяхната приобщеност към класната общност.

Това ме провокира да задам следните въпроси:

Каква е степента на приобщеност на горепосочените групи деца към класната общност? Регистрирана ли е динамика по отношение на равнището на тяхната приобщеност към класа преди и след прилагането на експерименталната дейност? Нуждае ли се от адаптиране комплексът от използваните 20 игри, за да може пълноценно да се включат в тях всички деца?

#### **7. Заключение**

Дисертационният труд на Десислава Огнянова Парушева представя широк теоретичен обзор на научна литература по изследвания проблем, съдържа авторски модел, инструменти и процедури за неговото реализиране, анализира резултати от проведен експеримент, съдържа научни приноси. Дисертационният труд, авторефератът и публикациите са в съответствие с националните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „доктор“.

Това ми дава основание да дам положителна оценка и да предложа на Научното жури да присъди на Десислава Огнянова Парушева образователна и научна степен „доктор“, в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика, Научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“.

**Дата: 12.09.2022 г.**

**Член на журито: проф. д-р Мария Тенева**

## **OPINION**

**On the dissertation work for the acquisition of an educational and scientific degree "Doctor".**

***Author of the dissertation:*** Desislava Ognyanova Parusheva;

***Theme of the Dissertation work:*** "Management of the classroom through inclusive games in primary (initial stage) of education";

***Member of the scientific jury:*** Prof. Dr. Mariya Slavova Teneva, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria.

### **1. Relevance of the problem developed in the dissertation work**

The dissertation work is dedicated to a relevant problem for the Pedagogical science. The inclusion in an educational environment of children and students with special educational needs, with chronic diseases, from risk groups, with outstanding gifts, is aimed at achieving a higher quality of the education process and supporting their personal development. Ideas of inclusion are embedded in the important strategic European and national documents, which are aimed at realizing the New Educational paradigm of the XXI century. Effective management of the classroom can also be seen in the context of its bipolar relationship with realization of the ideas of inclusion.

### **2. Knowledge degree of the state of the problem and creative interpretation of literary materials**

Postgraduate (Doctoral) student, Desislava Parusheva builds her theoretical part of the dissertation work over several main scientific points outlined in the title: management of the classroom, the game in the educational traditions, other aspects of inclusive education. She referred to 199 literary scientific sources. She demonstrates a very good awareness over the researched problem. What is lacking is the creative interpretation of the used literary material. It would be good to introduce working concepts at the beginning of the dissertation and to introduce a research concept in the introductory part of the study.

### **3. Correspondence of the chosen researcher methodology, goals and tasks of the dissertation study with the achieved contributions**

The chosen methodology corresponds to the set goal and assigned tasks. A wide range of research methods were used in this research – survey, pedagogical observation, a

sociometric method, expert evaluation, experiment, through which students' attachment to the class community was investigated and the relationships between management of the classroom and the application of a specially selected sets of inclusive games was expertly confirmed. The goals set and the planned tasks have been partly achieved. The dynamics of students' attitudes towards learning haven't been explored. There is a lack of research revealing the dynamics of the students' achievement, which is foreseen in the research tasks.

#### **4. Scientific contributions of the dissertation research**

The dissertation contains scientific contributions in a theoretical and a practical-applied plan. I accept the differentiated scientific contributions of the doctoral student. The developed and applied models for classroom management through the use of inclusive games in the initial stage of primary education stand out as of particular value for the pedagogical practice and science.

#### **5. Evaluation of the publications over the dissertation research**

The doctoral student Desislava Parusheva has popularized various aspects of the research problem with four scientific research publications. They were implemented in the scientific journal "Izvestia" of the Union of the Scientists in Bulgaria - Sliven. The number of scientific publications satisfies the requirements of the procedure for acquiring the educational degree "Doctor" in accordance with the Regulations for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

#### **6. Opinions, advices and notes**

Desislava Parusheva's conscientious conduct of the experimental activity makes a good impression. The doctoral researcher indicates that the research contingent includes students from the 3rd grade at the initial stage of the basic educational level, among which there are children with special educational needs, children at risk, children with obvious gifts, children from minority groups, bilingual children. Presented and analyzed empirical data lacks information regarding their affiliation to the class community. This provoked me to ask the following questions:

What is the degree of attachment of the above mentioned groups of children to the class community? Were there any dynamics recorded in terms of their level of engagement with the class before and after the implementation of the experimental activity? Does the set of 20 games used need to be adapted so that all children can fully participate in them?

## **7. Conclusion**

**The dissertation work of Desislava Ognyanova Parusheva's presents a broad theoretical overview over scientific literature on the researched problem, the research contains an author's model, tools and procedures for its implementation, it analyzes the results of an experiment, contains scientific contributions. The dissertation work, the abstract and the publications are in accordance with the national scientometric indicators for obtaining the educational degree "Doctor".**

**This gave me a reason to declare a positive assessment and to propose to the Scientific Jury to award Desislava Ognyanova Parusheva the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 1. Pedagogical Sciences, Professional Direction 1.2. Pedagogy, Scientific specialty "Theory of education and didactics".**

**Date: 12.09.2022.**

**Participant of the scientific jury: Prof. Dr. Mariya Teneva**